dosarul nr. 3CA-43/2025 /2-25054239-38-3-22042025/

H O T Ă R Î R E
în numele Legii
Dispozitivul hotărârii pronunțat public la 18 septembrie 2025
Hotărârea integrală întocmită la 26 noiembrie 2025

18 septembrie 2025 mun. Orhei
Judecătoria Orhei, sediul Central
Instanța în componența:
Președintele ședinței, judecătorul - Alina BALAN
Grefieri - Diana BOTNARI

Cu participarea:

Reprezentantului, reclamantului Oficiului teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, dna. Ina Isacov, împuternicită în baza procurii nr.***** din 10.09.2024;

În lipsa:

Reprezentantului Consiliului local Șestaci raionul Șoldănești–dl. Iacob Guja, citat prin intermediul poștei electronice;

Examinând în ședință de judecată publică, în limba de stat, acțiunea în contencios administrativ promovată de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, împotriva Consiliului local Șestaci raionul Șoldănești, persoane terțe Macovei Radu, Macovei Ludmila, Oprea Nicolae, Oprea Natalia, Dadu Serghei și Dadu Alina cu privire la anularea deciziei nr.***** din 21.02.2025 ,,Cu privire la alocarea mijloacelor bănești din fondul disponibil''.

A c o n s t a t a t

1. La 22 aprilie 2025, reclamantul Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, a intentat acțiune către Consiliului local Șestaci raionul Șoldănești, persoane terțe Macovei Radu, Macovei Ludmila, Oprea Nicolae, Oprea Natalia, Dadu Serghei și Dadu Alina cu privire la anularea deciziei nr.***** din 21.02.2025 ,,Cu privire la alocarea mijloacelor bănești din fondul disponibil''. *(f.d. 2-3)*

2. În motivarea acțiunii, reclamantul Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a invocat că, în fapt, prin decizia nr.***** din 21.02.2025 ,,Cu privire la alocarea

mijloacelor bănești din fondul disponibil’’ în cadrul controlului de legalitate a actului, Oficiul teritorial Orhei a determinat că alocarea surselor financiare în formă de premii persoanelor fizice din localitate trebuiau să fie alocate din fondul de rezervă, dar nu din soldul disponibil.

3. Prin Decizia nr. ***** din 21.02.2025, Consiliul local Șestaci a decis: - *Se alocă suma de 30.000 de lei din fondul disponibil al primăriei pentru premierea a trei familii exemplare din s.Șestaci; - Valoarea premiului pentru fiecare familie se stabilește în sumă de 10.000 lei.*

4. Mai indică reclamantul că, Consiliul local, la adoptarea deciziei, și-a depășit atribuțiile prevăzute de art. 14 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală care pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art. 4 al Legii privind descentralizarea administrativă, stabilește competențele de bază ale consiliilor locale printre care nu se regăsește premierea unor familii/cetățeni ce nu fac parte a personalului din unitățile bugetare.

5. Susține că, Decizia nr. ***** din 21.02.2025 a fost adoptată pe baza unui regulament intern, care este incert, irațional și aprobat cu încălcările Codul Familiei, Codul Administrativ, Constituției RM și nerespectarea Convenției Europene a Drepturilor Omului. Menționează că, consiliul local Șestaci nu poate justifica prin probe documentare, precum procedural fără a încălca principiul egalității, cum au fost selectate „familiile exemplare”. Nu se determină comisia care a efectuat selecția, precum și regulile de verificare și respectarea criteriilor stipulate în acel regulament.

6. Invocă că, consiliul local face trimitere la art. 28 alin. (2) al Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, care se referă la modificarea bugetului local, deși modificare la buget nu se face, astfel subiectul actului administrativ nu corespunde subiectului actului examinat.

7. Susține că, Consiliul local era obligat prin lege să-şi exercite discreția, însă fără erori discreționare.

8. În drept, cererea reclamantului este întemeiată pe prevederile art. 5, an 7, art. 20, 30, 31, 118 art. 189, art. 191, art. 196, art. 204, art. 206 alin. 1 lit. a), art. 208, art. 209 al Codului administrativ al RM nr. 116 din 19.07.2018; art. 14 al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, art.16 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, art. 8 alin.(1), art. 9, art. 13, art. 28 din Legea 397/2003 privind finanțele publice locale.

9. Solicită reclamantul admiterea cererii de chemare în contencios administrativ și anularea Deciziei nr.***** din 21.02.2025,,Cu privire la alocarea mijloacelor bănești din fondul disponibil''.

Poziția părții pârâte,

10. Pârâtul, Consiliului local Șestaci raionul Șoldănești–dl. Iacob Guja, prin referința depusă la data de 20.05.2025, a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.*(f.d 17-18)*

11. În ședința de judecată reclamantul, reprezentantul Oficiului teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, Isacov Irina, a susținut cererea de chemare în judecată pe temeiurile de drept și de fapt invocate în cererea de chemare în judecată.

12. Pîrîtul, reprezentantul consiliul local Șestaci raionul Șoldănești–dl. Iacob Guja, nu s-a prezentat, fiind citat legal pentru data și ora desfășurării ședinței de judecată.

13. Persoanele terțe Macovei Radu, Macovei Ludmila, Oprea Nicolae, Oprea Natalia, Dadu Serghei și Dadu Alina, în ședință de judecată nu s-au prezentat, fiind citați legal.

Aprecierea instanței,

14. Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, apreciind probele administrate, instanța de judecată ajunge la concluzia, că acțiunea în contencios administrativ, înaintată de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului local Șestaci raionul Șoldănești, persoane terțe Macovei Radu, Macovei Ludmila, Oprea Nicolae, Oprea Natalia, Dadu Serghei și Dadu Alina cu privire la anularea deciziei nr.***** din 21.02.2025 ,,Cu privire la alocarea mijloacelor bănești din fondul disponibil'', este admisibilă și întemeiată, și urmează a fi admisă, din următoarele considerente:

15. Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

16. Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între

aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

17. Sub acest aspect, se reține că obiectul prezentei acțiuni constituie Decizia Consiliului local Șestaci raionul Șoldănești nr.***** din 21.02.2025 „Cu privire la alocarea mijloacelor bănești din fondul disponibil'' prin care au fost premiate trei familii exemplare din satul Șestaci a câte 10 000 lei: Macovei Radu, Macovei Ludmila, Oprea Nicolae, Oprea Natalia, Dadu Serghei și Dadu Alina.

18. La data de 22 aprilie 2025, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat s-a adresat cu prezenta acțiune în judecată, anterior Decizia Consiliului local Șestaci raionul Șoldănești nr.***** din 21.02.2025, fiind notificată la data de 24.03.2025.

19. Astfel, reclamantul a formulat o acțiune în contestare.

20. Conform art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

21. Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

22. Conform art. 11 alin. (1) lit. a) și b) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

23. Cu referire la normele de drept citate, instanța de judecată reține că Decizia Consiliul local Șestaci, r-nul Șoldănești nr.***** din 21.02.2025 reprezintă act administrativ individual, emis pentru a fi reglementat un caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de produce efecte în exterior.

24. Referitor la cel de al doilea criteriu de admisibilitate, instanța de judecată va reține că competența pentru examinarea prezentei acțiuni, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ revine Judecătoriei Orhei (sediul Central), astfel, cererea de chemare în judecată fiind depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

25. Cu referire la condiția de respectare a remediului extrajudiciar privind anularea actului administrativ individual defavorabil și necesității solicitării anulării actului administrativ individual până la înaintarea acțiunii în contenciosul administrativ, instanța de judecată reține următoarele.

26. Conform art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

27. Conform art. 19 Cod administrativ, cererea prealabilă este instituția care oferă o cale de soluționare prejudiciară a litigiilor administrative. Conform art. 61 alin. (1) și (2) al Legii nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, activitatea autorităților administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, precum și a celor din cadrul unității teritoriale autonome cu statut juridic special este supusă controlului administrativ în temeiul Constituției, al prezentei legi și al altor acte legislative. Controlul administrativ al activității autorităților administrației publice locale vizează respectarea Constituției, a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, a prezentei legi și a altor acte normative atât de către autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, cât și de către funcționarii acestora.

28. Conform art. 63 alin. (1) al Legii citate, de organizarea controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale este responsabilă Cancelaria de Stat, acesta fiind exercitat nemijlocit de Cancelaria de Stat sau de oficiile sale teritoriale, conduse de reprezentanții Guvernului în teritoriu.

29. În conformitate cu art. 68 alin. (1)-(2) al Legii nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, în cazul în care consideră că un act emis de autoritatea administrației publice locale este ilegal, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autorității locale emitente ilegalitatea actului controlat, cerând modificarea sau abrogarea lui totală sau parțială. (2) Oficiul teritorial al Cancelariei de

Stat notifică autoritatea administrației publice locale în termen de: a) 30 de zile de la data includerii actului în Registrul de stat al actelor locale – în cazul controlului obligatoriu și facultativ; b) 30 de zile de la data primirii cererii de efectuare a controlului – în cazul controlului solicitat de autoritatea administrației publice locale sau de persoana vătămată.

30. Potrivit informației din Registrul actelor locale, Decizia Consiliului local Șestaci raionul Șoldănești nr.***** din 21.02.2025 ,,Cu privire la alocarea mijloacelor bănești din fondul disponibil''a fost publicată la data de 27.02.2025, examinând legalitatea deciziei a fost expediată Notificarea nr.1304/OT_8-197.

31. Astfel, în conformitate cu prevederile legale citate, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a remis în adresa pârâtului notificarea.

32. Cu referire la dispozițiile legale citate, raportate la actele cauzei, instanța de judecată concluzionează referitor la respectarea procedurii prealabile prevăzute de lege.

33. Totodată, instanța de judecată va concluziona și referitor la respectarea, de reclamant, a termenului de adresare în instanța de judecată.

34. Art. 209 alin. (1) lit. a) Cod administrativ statuează că acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

35. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia.

36. Conform art. 68 alin. (4) al Legii nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, în cazul în care, în termenul stabilit la alin.(3), autoritatea locală emitentă și-a menținut poziția sau nu a reexaminat actul contestat, Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat poate sesiza instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data primirii notificării refuzului de a modifica sau de a abroga actul contestat sau în cazul tăcerii autorității locale emitente în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de modificare sau de abrogare a actului în cauză.

37. În consecință, generalizând cele expuse, instanța apreciază acțiunea ca fiind admisibilă.

Cu referire la temeinicia acțiunii înaintate, instanța reține următoarele circumstanțe de fapt și de drept:

38. În conformitate cu prevederile art.219 Cod administrativ, **(**1)Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare

a probelor înaintate de participanți. (2)Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces. (4) Instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate.

39. În conformitate cu prevederile Art.3 (1) al Legii nr.436 Privind administrația publică locală, Administrarea publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, descentralizării serviciilor publice, eligibilității autorităților publice locale şi consultării cetățenilor în probleme locale de interes deosebit. (2) Autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară şi financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.(3) Aplicarea principiilor enunțate în prezentul articol nu poate afecta caracterul unitar şi indivizibil al statului.

40. În conformitate cu prevederile Art.14 (2) al Legii nr.436 Privind administrația publică locală, (2) Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competențe: n) aprobă decizia bugetară anuală, precum şi decizii privind modificarea bugetului local.

41. La caz, instanța reține că prin Decizia nr. ***** din 21.02.2025, s-a decis, se alocă suma de 30 000 lei din fondul disponibil al primăriei pentru premierea a trei familii exemplare din sat. Șestaci. Valoarea premiului pentru fiecare familie se stabilește în sumă de 10 000 lei. *f.d./4/*

42. Prin urmare, este cert că autoritatea publică locală a decis modificarea soldului bugetar în vederea alocării persoanelor terțe Macovei Radu, Macovei Ludmila, Oprea Nicolae, Oprea Natalia, Dadu Serghei și Dadu Alina a unor sume de bani.

43. În conformitate cu prevederile art. 28 din Legea nr.397/2003, finanțele publice locale, (1)Orice modificare a bugetului local care afectează indicatorii aprobați prin decizia bugetară anuală, cu excepţia cazurilor prevăzute la art.26 şi art.27, se aprobă de către autorităţile reprezentative şi deliberative. (2) Drept temei

pentru modificarea bugetului sînt următoarele situaţii: a) apariţia necesităţii de revizuire a cheltuielilor; b) atestarea tendinţelor de înrăutăţire a soldului bugetului. (3) Procedurile de elaborare, prezentare şi adoptare a deciziei privind modificarea bugetului local sînt similare cu cele pentru deciziile bugetare anuale. (4) *Orice propunere de modificare a deciziei bugetare anuale trebuie să fie însoţită de o notă informativă, care va cuprinde concluziile privind executarea bugetului respectiv în perioada precedentă şi estimările privind executarea scontată a bugetului pînă la finele anului bugetar în curs, precum şi impactul financiar al modificărilor pentru următorii trei ani.*

44. În conformitate cu art.26 din Legea nr.397/2003, Pe parcursul anului bugetar, fără afectarea indicatorilor aprobaţi prin decizia bugetară anuală, redistribuirea alocaţiilor bugetare se permite:a) cu acordul administratorului de buget – între categoriile economice de cheltuieli, fără majorarea cheltuielilor de personal şi fără modificarea cheltuielilor pentru investiţii capitale şi a transferurilor interbugetare; b) autorităţilor bugetare – între instituţiile bugetare din subordine în cadrul unui subprogram, cu respectarea limitelor stabilite de administratorul de buget; c) instituţiilor bugetare – alte redistribuiri de alocaţii care nu afectează limitele stabilite de autoritatea bugetară ierarhic superioară. (2) Alocaţiile rezultate din transferurile cu destinaţie specială primite de la alte bugete nu pot fi redistribuite în alte scopuri.(3) Redistribuirea alocaţiilor bugetare se efectuează pînă la 30 noiembrie a anului bugetar.

45. În conformitate cu prevederile articolului 27 din legea nr.397/2003 (1) Alocaţiile repartizate, prin decizia autorităţii reprezentative şi deliberative, din fondul de rezervă specificat la art.19 din prezenta lege se includ în programele respective de cheltuieli în baza dispoziţiei administratorului de buget.(2) Transferurile cu destinaţie specială de la bugetul de stat la bugetele locale, repartizate prin alte acte normative decît legea bugetului de stat, se includ în bugetul local în baza dispoziției administratorului de buget.

46. *În acest sens, instanța precizează că alocația bugetară este o sumă a mijloacelor băneşti aprobată în bugete pentru onorarea angajamentelor bugetare iar bugetul constituie totalitate a veniturilor, cheltuielilor şi surselor de finanţare, destinate pentru realizarea funcţiilor autorităţilor publice centrale şi locale.*

47. La caz, instanța de judecată constată că autoritatea administrației publice locale pârâtă nu a fost preocupate în măsura necesară de asigurarea unei discipline financiar-bugetare care să întrunească rigorile de legalitate în procesul bugetar și gestionarea patrimoniului public, întru realizarea priorităților economice și sociale ale teritoriului administrat. **Or, acordarea premiilor persoanelor terțe menționate**

pentru că sunt familii exemplare nu se încadrează în rigorile cu privire la realizarea priorităţilor economice şi sociale ale teritoriului administrat.

48. Iar, principiul autonomiei și descentralizării pe care își întemeiază activitatea locală nu presupune o independentă totală, o izolare a organelor administrației publice locale de organele administrației publice centrale. Ea este o putere de decizie liberă, în facultatea de a decide într-o sferă de atribuții locale, în care interesele locale trebuie reglate şi gestionate, dar sub un control al unei autorități superioare.

49. În concluzie, reieșind din dispozițiile legale citate, raportate la circumstanțele constatate, instanța de judecată reține că autoritatea publică locală a emis decizia cu aplicarea eronată a normelor de drept material, în condițiile în care după cum s-a constat mai sus, alocația bugetară este sumă a mijloacelor băneşti aprobată în bugete pentru onorarea priorităților economice și sociale ale teritoriului administrat.

50. Astfel, în circumstanțele stabilite supra raportate la prevederile legale relevante speței, instanța ajunge la concluzia de a admite cererea de chemare în judecată promovată de către Oficiul Teritorial al Cancelariei de Stat către Consiliului local Șestaci raionul Șoldănești, persoane terțe Macovei Radu, Macovei Ludmila, Oprea Nicolae, Oprea Natalia, Dadu Serghei și Dadu Alina cu privire la anularea deciziei nr.***** din 21.02.2025 ,,Cu privire la alocarea mijloacelor bănești din fondul disponibil' prin care s-a dispus alocarea sumei de 30 000 lei din fondul disponibil al primăriei pentru premierea a trei familii exemplare din sat. Șestaci. Valoarea premiului pentru fiecare familie fiind în sumă de 10 000 lei, din sursele fondului de rezervă.

51. În conformitate cu art. 218, 224 lit.a), 225 Cod administrativ, art. art. 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

H o t ă r ă ş t e

Acţiunea în contencios administrativ înaintată de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, împotriva Consiliului local Șestaci raionul Șoldănești, persoane terțe Macovei Radu, Macovei Ludmila, Oprea Nicolae, Oprea Natalia, Dadu Serghei și Dadu Alina cu privire la anularea deciziei nr.***** din 21.02.2025 ,,Cu privire la alocarea mijloacelor bănești din fondul disponibil'' - *se admite.*

Se anulează decizia nr.***** din 21.02.2025 ,,Cu privire la alocarea mijloacelor bănești din fondul disponibil,,.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Nord în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Orhei, sediul Central.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Orhei sediul Central.

Președintele ședinței, judecător Alina BALAN

Copia corespunde originalului